PATVIRTINTA
Alytaus lopšelio-darželio „Du gaideliai“
direktoriaus 2026 m. spalio 27 d.
įsakymu Nr. V-119(1.2)

ALYTAUS LOPŠELIS-DARŽELIS „DU GAIDELIAI“

VAISTINIO PREPARATO EPINEFRINO (EpiPen) NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaistinio preparato epinefrino naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja Alytaus lopšelio-darželio „Du gaideliai“ (toliau – Lopšelis-darželis) bendrajame pirmosios pagalbos rinkinyje esančių epinefrino (adrenalino) autoinjektorių (švirkštiklių) įsigyjimo, laikymo, apskaitos, kontrolės bei naudojimo anafilaksijos atveju tvarką.

2. Šis Aprašas privalomas visiems Lopšelis-darželis darbuotojams (pedagoginiams ir nepedagoginiams), vykdantiems ikimokyklinio amžiaus vaikų priežiūrą ir ugdymą Lopšelio-darželio teritorijoje, jos prieigose bei Lopšelio-darželio organizuojamų renginių metu.

3. Lopšelis-darželis pirmosios pagalbos rinkinyje, eančiame sveikatos specialisto kabinete, privaloma turėti ne mažiau kaip 1 vnt. epinefrino autoinjektoriaus, kurio dozė yra 150 µg (skirta vaikams, sveriantiems iki 30 kg);

4. Šio Aprašo tikslas – užtikrinti savalaikį, saugų ir efektyvų pirmosios pagalbos suteikimą Lopšelio-darželio bendruomenės nariams bei ugdytiniams, ištikus gyvybei pavojingai ūmiai sisteminei alerginei reakcijai (anafilaksijai).

II SKYRIUS
ATSAKINGI ASMENYS IR JŲ FUNKCIJOS

5. Už pirmosios pagalbos rinkinio papildymą, vaistinio preparato epinefrino laikymą, apskaitą ir savalaikį atnaujinimą Lopšelis-darželis vadovo įsakymu skiriamas atsakingas asmuo (toliau – Atsakingas asmuo).

6. Atsakingas asmuo, bendradarbiaujant su visuomenės sveikatos specialistu, vykdančiu sveikatos priežiūrą Lopšelyje-darželyje, privalo:

6.1. ne rečiau kaip kartą per mėnesį atlieti vizualią epinefrino autoinjektorių kontrolę: patikrinti pakuotės vientisumą, galiojimo terminus ir tirpalo skaidrumą (per tam skirtą kontrolinį langelį);

6.2. vykdyti epinefrino autoinjektorių apskaitą specialioje registracijos formoje (žurnale), fiksuojant vaistinio preparato seriją, galiojimo datą;

6.3. likus ne mažiau kaip 1 mėnesiui iki epinefrino autoinjektoriaus galiojimo termino pabaigos, organizuoti naujo vaistinio preparato įsigijimą;

6.4. pasibaigusio galiojimo arba netinkamus naudoti epinefrino autoinjektorius nedelsiant išimti iš pirmosios pagalbos rinkinio ir teisės aktų nustatyta tvarka organizuoti jų pridavimą į visuomenės vaistines arba perdavimą licencijuotiems tvarkytojams kaip farmacines atliekas;

6.5. bendradarbiaujant su visuomenės sveikatos specialistu, teikti metodinę pagalbą ir instrukcijas Lopšelio-darželio darbuotojams apie ūmios sisteminės alerginės (anafilaksijos) atpažinimą bei techninį švirkštiklio panaudojimą.

7. Pedagogai ir kiti darbuotojai, vykdantys vaikų ugdymą ar priežiūrą:

7.1. privalo teisės aktų nustatyta tvarka būti išklausę privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programą, žinoti bendrojo pirmosios pagalbos rinkinio bei jame esančio epinefrino laikymo vietą Lopšelyje-darželyje;

7.2. atpažinę ūmios alerginės reakcijos (anafilaksijos) požymius, privalo veikti nedelsiant pagal šiame Aprašo IV skyriuje nustatytą pirmosios pagalbos teikimo algoritmą.

III SKYRIUS
EPINEFRINO ĮSIGIJIMAS, LAIKYMAS IR APSKAITOS TVARKA

8. Epinefrino įsigijimas:

8.1. lopšelis-darželis bendrajam pirmosios pagalbos rinkiniui skirti epinefrino autoinjektoriai įsigyjami tik iš licencijuotų visuomenės vaistinių;

8.2. griežtai draudžiama įsigyti, priimti ar bendrajame rinkinyje laikyti epinefrino autoinjektorius iš neaiškių šaltinių ar trečiųjų asmenų;

8.3. jei mokinys serga lėtine alergija ir turi gydytojo paskirtą asmeninį epinefrino švirkštiklį, jį pateikia tėvai (globėjai, rūpintojai) kartu su gydytojo rekomendacijomis, ir šis vaistas laikomas atskirai nuo bendrojo Lopšelio-darželio rinkinio.

9. Laikymo sąlygos:

9.1. epinefrino autoinjektoriai privalo būti laikomi originalioje išorinėje pakuotėje (kartoninėje dėžutėje), kad vaistinė medžiaga būtų apsaugota nuo tiesioginės šviesos poveikio;

9.2. vaistinis preparatas laikomas sausoje vietoje, kontroliuojamoje temperatūroje, ne aukštesnėje kaip 25 °C aplinkoje;

9.3. griežtai draudžiama epinefrino autoinjektorius šaldyti, užšaldyti ar palikti tiesioginių saulės spindulių poveikio zonoje;

9.4. bendrasis pirmosios pagalbos rinkinys su epinefrinu laikomas Sveikatos kabinete, aiškiai paženklintoje, matomoje ir saugioje vietoje, su aiškiu užrašu „Čia yra Epipen“, kuri yra žinoma visiems darbuotojams;

9.5. epinefrino laikymo vieta privalo būti nepasiekiama vaikams, siekiant išvengti savavališko ar netyčinio vaisto panaudojimo.

10. Apskaitos ir kontrolės tvarka:

10.1. kiekvienas į Lopšelį-darželį pristatytas epinefrino autoinjektorius registruojamas Vaistinių preparatų apskaitos žurnale (Priedas Nr. 1);

10.2. žurnale privaloma fiksuoti šiuos duomenis: įsigijimo datą, vaistinio preparato pavadinimą, dozę (150 µg), serijos numerį (Lot), pagaminimo ir galiojimo pabaigos datas (Exp) bei už įrašą atsakingo asmens parašą;

10.3. kasmėnesinės vizualios patikros rezultatai (pakuotės sandarumas, tirpalo skaidrumas) ir patikrinimą atlikusio asmens parašas fiksuojami tam skirtoje Vaistinių preparatų apskaitos žurnalo skiltyje.

IV SKYRIUS
PIRMOSIOS PAGALBOS TEIKIMO IR EPINEFRINO NAUDOJIMO TVARKA (VEIKSMŲ ALGORITMAS ANAFILAKSIJOS ATVEJU)

11. Anafilaksijos atpažinimas:

11.1. lopšelio-darželio darbuotojai privalo nedelsdami reaguoti, jei po kontakto su galimu alergenu (pvz., maistu, vabzdžio įgėlimu, vaistais) vaikui staigiai (per kelias minutes ar valandas) išsivysto šie požymiai:

11.1.1. kvėpavimo sistemos sutrikimai: dusulys, sunkus ar švokščiantis kvėpavimas, gerklės veržimo jausmas, balso užkimimas, nuolatinis kosulys;

11.1.2. kraujotakos sistemos sutrikimai: staigus odos blyškumas, lūpų ar nagų mėlynavimas, silpnas ir dažnas pulsas, galvos svaigimas, sąmonės praradimas;

11.1.3. odos ir gleivinių pakitimai: viso kūno bėrimas (dilgėlinė), niežulys, veido, lūpų, liežuvio ar akių vokų patinimas.

12. Veiksmų seka ištikus anafilaksijai:

12.1. skubus pagalbos iškvietimas**:** Pirmasis anafilaksiją pastebėjęs darbuotojas (arba jo paprašytas kitas asmuo) nedelsdamas skambina skubiosios pagalbos tarnybų telefonu **112**. Operatoriams būtina aiškiai pasakyti: *„Lopšelyje-darželyje vaikui įtariama anafilaksija (sunki alerginė reakcija), reikalinga greitoji medicinos pagalba, bus leidžiamas epinefrinas“*;

12.2. vaisto paėmimas: nedelsiant iš bendrojo pirmosios pagalbos rinkinio (arba asmeninių vaisto atsargų, jei vaikas turi individualų švirkštiklį) paimamas epinefrino autoinjektorius (150 µg).

13. Epinefrino suleidimo technika:

13.1. suimti dominuojančia ranka (kumščiu) per vidurį taip, kad adata nukreiptas galas (dažniausiai juodas arba oranžinis) būtų nukreiptas žemyn. Niekada nedėti nykščio ant autoinjektoriaus galų;

13.2. kita ranka tiesiu judesiu suimti apsauginį saugos dangtelį (dažniausiai mėlynos ar pilkos spalvos);

13.3. tvirtu ir greitu judesiu stačiu (90 laipsnių) kampu prispausti arba suduoti autoinjektoriaus adatą turinčiu galu į **išorinę šlaunies pusę (vidurinį trečdalį)**. Vaistą galima leisti tiesiai per drabužius, jei nėra itin stori (pvz., vengti storų odinių rūbų ar daiktų kišenėse);

13.4. pasigirdus spragtelėjimui (tai reiškia, kad adata suveikė), **laikyti autoinjektorių tvirtai prispaustą prie šlaunies tiksliai 3–10 sekundžių** (priklausomai nuo konkretaus gamintojo instrukcijos, pvz., „EpiPen“ – 3 sekundes), kad būtų suleista visa vaisto dozė;

13.5. atitraukus švirštiklį, suleidimo vietą švelniai masažuoti apie 10 sekundžių;

13.6. užfiksuoti tikslų suleidimo laiką.

14. Nukentėjusiojo priežiūra po suleidimo:

14.1. paguldyti nukentėjusįjį ant nugaros ir pakelti jo kojas aukščiau širdies lygio (kas pagerėtų kraujotaka);

14.2. jei nukentėjusiam sunku kvėpuoti arba jis vemia, leisti jam atsisėsti arba paguldyti į stabilią šoninę padėtį. Nepalikti vaiko vieno nė vienai sekundei;

14.3. jei po pirmosios dozės suleidimo per 5-12 minučių būklė nepagerėja arba blogėja, o greitoji medicinos pagalba dar neatvyko, galima suleisti antrąją epinefrino dozę iš kito autoinjektoriaus;

14.4. panaudotą autoinjektorių saugiai atiduoti atvykusiai greitosios medicinos pagalbos brigadai, nurodant tikslų vaisto suleidimo laiką

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Šis Aprašas tvirtinamas, keičiamas Lopšelis-darželis direktoriaus įsakymu.

16. Visi Lopšelis-darželis darbuotojai su šiuo Aprašu supažindinami elektroninėmis priemonėmis teisės aktų nustatyta tvarka ir privalo laikytis jame nurodytų reikalavimų.

_____

Vaistinio preparato epinefrino
naudojimo tvarkos aprašas
Priedas Nr. 1

ALYTAUS LOPŠELIS-DARŽELIS „DU GAIDELIAI“

VAISTINIŲ PREPARATŲ (EPINEFRINO AUTOINJEKTORIŲ) APSKAITOS IR KONTROLĖS ŽURNALAS

Eil. Nr.	Įsigijimo data	Preparato pavadinimas ir dozė (150 µg)	Serijos Nr. (LOT)	Galioja iki (EXP	Kasmėnesinės patikros data ir rezultatas (tinkamas/netinkamas)	Atsakingo asmens parašas